

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM ve BİTKİ KORUMA

Hasan Kirođlu

SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞME

- *Bu günden yarına herkes için daha iyi bir yaşam olanağı sağlama düşüncesi.*

- Beslenme, Eğitim, Sağlık, Güvenlik,
Çevre ve

GÖNENÇ

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM-1

HEDEF:

- 1) Yaşayan nüfusun beslenmesi,*
- 2) Gelecek kuşakların beslenme garantisi,*
- 3) Toprak ve suyun korunması.*

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM-2

GELİŞMİŞ TOPLUMLARDA TÜKETİCİ NİN İSTEMİ:

- *Kaliteli gıda*
- *Gıda güvenliği*
- *Çevrenin korunması*

BİTKİ KORUMA

⇒ *Sürdürülebilir Tarım için bir köşe taşı*

Fakat nasıl bir uygulama?

Entegre Zararlı Yönetimi

IPM

Bir kültür bitkisinde uygun tarım teknikleri ve bitki koruma yöntemlerini kullanarak zararlıları ekonomik zarar eşiklerinin altında tutmak

Entegre Ürün Yönetimi

ICM

Bir tarım işletmesini “İyi Tarım Uygulamaları” ile “Sürdürülebilir Tarım” beklentilerine (*kaliteli ve güvenli gıda, korunmuş çevre*) uygun biçimde yönetmek

SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞME

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM

ENTEGRE ÜRÜN YÖNETİMİ (ICM)

~~ Entegre Çiftçilik

ENTEGRE ZARARLI YÖNETİMİ (IPM)

ENTEGRE ÜRÜN YÖNETİMİNİN BAŞLICA BİLEŞENLERİ

- 1: Toprak Yönetimi ve Bitki Besleme
- 2: Bitki Koruma-IPM
- 3: Enerji Yönetimi
- 4: İzleme ve Denetim
- 5: İşletme Düzeni Yönetimi
- 6: Ekim Nöbeti
- 7: Mevki
- 8: Artık ve Kirlilik Yönetimi
- 9: Yaban Yaşam ve Peyzaj Yönetimi

1. Toprak Yönetimi ve Bitki Besleme

- Toprak doğal, ana bir kaynaktır; ekim nöbetinden en yüksek düzeyde yararlanabilmek ve kimyasal girdi gereksinimini normalleştirebilmek için dikkatli bir yönetim gerektirir.
- Toprak Yönetimi, her şeyden önce, onun fiziksel yapısını, besin maddeleri içeriğini, barındırdığı canlı yaşamı ve bunları etkileyen işletme etkinliklerini tanımakla ilişkilidir.
- Doğru toprak yönetimi, tiplerini belirleyerek ve bir haritasını yaparak, tanınmasıyla başlar.
- Toprağın fiziksel yapısını korumak ve iyileştirmek için uygulanabilir çarelerin belirlenmesi.
- Besin durumunun korunması veya iyileştirilmesi.
- Toprak faunasını korumak için pratik çarelerin belirlenmesi.

2. Bitki Koruma-IPM

- Zirai Mücadele her işletme sisteminin son derece önem taşıyan bir bölümünü oluşturur; Zararlılar kontrol altında tutulmak durumundadır
- Kimyasal yöntemlere tam güven gereksizdir; akıllıca da değildir. Entegre Ürün Yönetimi (ICM) bir bakıma eldeki tüm zararlı kontrol yöntemlerinin duyarlı ve ekonomik bir bileşimi anlamına gelir.
- Zirai mücadele ilaçlarına gereksinim duyulduğunda, çevreye en az yansımayla en iyi etki sağlayacak şekilde kullanılmalıdır.
- ICM, hangi bitki koruma yöntemlerinin ve niçin kullanıldığını insanlara gösterebilmeyi öngörür. Bu da kayıtların tutulması ve korunması demektir.
- Bir tarım işletmesinde gereğince yönetilen bir zirai mücadele politikası önemli yararlar sağlar.

3. Enerji Yönetimi

- Enerji yönetimi ICM'in temel gereklerinden biridir.
- **Tarım işletmesi çeşitli amaçlarla enerji kullanır.**
- ICM, diğer girdilerde olduğu gibi, enerji kullanımını normalleştirmek için çaba harcar: *gerektiği kadar fakat olanak ölçüsünde az.*
- **Tarım işletmesinde enerji girdisinin çoğu sonsuz olmayan fosil kaynaklardan gelir.**
- Verimsiz enerji kullanımı pahalıdır ve her işte savurganlıktır; bu nedenle, ICM'de ölçülülük ve denetimin işleyişini ve verimliliğini göstermek önemlidir.

4. İzleme ve Denetim

- ICM sorumluluk ve sorumluluk göstergeleri ile ilgilidir.
- Sorumluluk göstergesi, ne yapıldığının gösterilebilmesi ve gerekçelerinin savunulabilmesi demektir.
- Ne yapıldığının gösterilmesi kayıtların alınması ve elde bulundurulması demektir (denetim).
- Yapılan eylemlerin haklılığını göstermek için hedefler konulmalı ve gelişmeler düzenli denetlenmeli, gerektiğinde düzeltmeler yapılmalıdır.
- Denetimin uygulamaya konulması bir zaman tüketebilir fakat zaman kazanmayla sonuçlanır; denetim yaşam boyunca kazanılmış alışkanlıkları değiştirme anlamına da gelebilir.
- Bir ICM sisteminde **İzleme** ve **Denetim** çiftçilere, uyguladığı yöntemlerin doğruluğunu sorgulayan olursa, ne yaptığını, niçin yaptığını ve ne yarar sağladığını göstererek, yanıtlama olanağı sağlar.

5. İşletme Düzeni Yönetimi

- ICM belirlenmiş kuralları izleme sorunu değildir. Sistem her tarım işletmesine özeldir ve özel yönetim gerektirir.
- Bir ICM sisteminin işletme düzeni yönetimi zaman, planlama, düşünme ve sorumluluk gerektirir.

6. Ekim Nöbeti

- Ekim nöbeti her tarım işletmesinde önemlidir ve yüzyıllardan beri kullanılmaktadır.
- Ekim nöbeti tarım işletmesine ve ticaretine uygun olmalıdır.
- Planlanmış ve değişken bir bitki nöbeti uygulaması EÜY'nin ana bileşenlerinden biridir; zira çevresel, tarımsal, yönetsel ve ekonomik yararlar sağlar.
- ICM' de bitki nöbetinin amacı sağlıklı ve dinç bitkiler yetiştirmek ve doğal kaynakları en iyi biçimde kullanarak ekonomik ve nitelikli ürün elde etmektir.

7. Mevki

- ICM tarım işletmesinin bütünüyle ve mevki özelliği ile ilgilidir.
- İşletmenin belirleyici fiziksel özelliklerini değiştirmek oldukça zordur ve izlenecek yolu geniş ölçüde etkileyebilir.
- Fiziksel olmayan belirleyici özellikler işletme düzenini bütünüyle etkilemeyebilir fakat işletmenin yönetim biçimini etkilemesi olasıdır.
- ICM mevkiye uygun olan ancak, kârlılığı elde bulundurmakla birlikte, çevreye özen gösteren bir ürün yetiştirme düzeninin seçimini öngörür.

8. Artık ve Kirlilik Yönetimi

- Çiftçilikte bir dizi “artık” madde ortaya çıkar.
- Çiftçilikte bazı artıklar bir kaynaktır; kullanılabilir.
- Kirliliği en aza indirmek için pratik önlemler alınabilir. Bir eylem planı yapılmalıdır.
- Zirai mücadele ilaçları ve gübrelerle ilişkili kirlilik özel dikkat ve özen gerektirir.
- Bu girdilerin artıklarını en aza indirmek ve uygulama öncesinde, uygulama sırasında ve sonrasında kirlilikten sakınmak için önlemler alınması gereklidir.
- İyi yönetilen artık politikası kaynakların daha iyi kullanımını ve dolayısıyla tasarruf sağlar, kirlenmeyi ve dolayısıyla yasal eylem riskini azaltır, işletmenin görünümünü iyileştirir, kamuoyu güvenini ve dolayısıyla olumlu imaj kazandırır.

9. Yaban Yaşam ve Peyzaj Yönetimi

- Bu unsurların olanak ölçüsünde korunması çiftçilerin öncelikli bir sorumluluğu olmalıdır. ICM onlardan, içerisinde çalıştıkları doğal çevrenin farkında olmalarını ister.
- Bir tarım işletmesindeki birçok peyzaj unsuru ve yönetim biçimi kırsal yaşamın görünümünü etkileyebilir.
- Hemen hemen tüm tarım işletmeleri birçok bitki ve diğer canlılara ev sahipliği ve barınak sağlayan geniş ölçekte yaşam yerine sahiptir.
- İşletme içerisinde bazı alanlar gezinme ve dinlenme için olanak sağlayabilir.
- Çiftçilik kırsal bölgenin görünümüne, orada yaşayan canlılara ve kırsal bölgenin gezinme ve dinlenme amacıyla kullanımına zarar verebilir.
- ICM, çiftçilerin çalıştıkları çevreyi korumalarını ve uygulanabilir olanla ekonomik duyarlılık arasında bir denge kurmalarını ister.

ICM UYGULAMASININ GETİRİLERİ-1

Çiftçiler için:

- Ürüne daha kolay Pazar bulma fırsatı,
- Daha çok karlılık,
- Girdilerde azalma,
- Enerji tasarrufu,
- Daha çok prim.

Tüketiciler için: Kaliteli, güvenli ve standart gıda

ICM UYGULAMASININ GETİRİLERİ-2

Doğa için:

- Yeraltı su kirliliğinin azalması: *Zamanında ve yeterince nitratlı gübre kullanımı, ayrıca yeşil örtü,*
- Erozyon azalması: *Yöre ve toprak tipine uygun toprak işlenmesi ve bitki nöbeti,*
- Bitkilerde ve sularda pestisit kalıntısından kaçınılması ve yaban yaşamının korunması: *IPM uygulaması,*
- İşletme içerisinde veya tarla kenarlarında doğal ekosistemler yaratılması: Peyzaj.

ENTEĞRE ÜRÜN YÖNETİMİ İÇİN ALT YAPI GEREKSİNİMİ

1. Ekilebilir alanların “Tarım İşletmesi” düzenine kavuşturulmalıdır:

- Ülkemizde 4 milyonun üzerinde tarımsal üretim birimi var ancak gerçek Tarım İşletmesi niteliğinde olabilen 1 milyon dolayında.

⇒ **TOPRAK REFORMU & MİRAS YASASI !**

2. Etkin ve Yaygın bir sertifikalı “Danışmanlık Kurumu” oluşturulmalıdır.

⇒ **EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİNİ DE İÇİNE ALAN BİR “EĞİTİM, YAYIM VE HALKLA İLİŞKİLER DÜZENLEMESİ !**

3. Tarımsal üretimden tüketime kadar her aşamada etkin bir kayıt tutma ve denetim düzeni kurulmalıdır.